

PAULO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA KORINTO EKALESIARI ĜERI

2 Korinto vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa vaĝa-ruaruana tu vevaĝa-gwaĝiĝi fefana Paulo na etoreato. Paulo na mai fefa tu Makedonia na Korinto ekalesiari etore-vinirito. Mai fefa tu laĝani 55 ema 57 fakari ai etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 1:3-4 ema 5:18.

Paulo na mai fefa etoreato korana tari tu maiĝeri: 1) Gofaĝofa tarimari na ĝia ĝena apostolo ĝauveina ĝevaĝa-rakavaia ĝetato-ĝoi moĝeri guruĝari eveito. 2) Ierusalemaj Barau ĝena tarima veaĝari ĝetanuni moĝeri ĝeri moni tari beĝene tore-vegogo etato (9:1-5). 3) Mo ĝena fefa giniginena monai mo vei-rakava tarimana ma beĝene ĝabi-raĝea e beĝene ura-vinia etato (2:5-11).

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Ma veĝabi-sebona ĝenoĝoi guruĝari - karoa 1-7
2. Ieruselema ekalesiari varevare viniri guruĝari - karoa 8-9
3. Korinto nuĝanai apostolo tarimari ĝofaĝofari na Paulo ĝena apostolo ĝauveina ĝekira-rakavaiato nai, Paulo tauĝena evekiraĝi-maĝatato guruĝari - karoa 10-13

¹ Au Paulo, Barau ĝena ura lorinai Keriso Iesu ĝena apostolo ai evaĝa-iaĝoguto, ema ĝita

tarikakara veġabidadama nuġanai Timoteo ġesi ġemana mai fefa eiaġosini.

Ġomi Barau ġena ekalesia Korinto nuġanai, ema veaġa tarimami mabarabarami, Akaia tanona mabarana nuġanai ġotanuni tarimami, ġemi atore-vinimini.

² Barau ġita Tamara ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina varevare-bara ema maino ġemi ai bene tanu.

Paulo na Barau etanikiuato

³ Barau sivaġa-namoa, ġia tu ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana. Ġia tu vevetuġaġwa Tamana e vevaġa-kava Barauna korikori. ⁴ Barau na ġai ġema midigumidigu e dabara doko nuġari ai evaġa-kavamani. Moġesi naima ġai na maki tarima kotari ġeri meto ai baġa vaġa-kavarini riba, Barau na ġai evaġa-kavamani ilailanai. ⁵ Moġoni, Keriso na eġabiato midiguna ġai ġemai tu barego-lelevaġi; ma ġai ġema vevaġa-kava Keriso ġenana maki barego lelevaġi. ⁶ Ġai baġa midigu-midiguni tu ġomi vevaġa-kava ema vevaġa-maġuri boġono ġabia ġana. Ġai Barau na evaġa-kavamani tu ġomi vevaġa-kava boġono ġabi ġana. Ma mai vevaġa-kava boġo ġabiani mainana ġomi nuġami bevaġa-gwaġiġirini, benamo ġai ġamidigu-midiguni kavana midigumidiguri boġo ġabirini nai tu, boġo kokoreni. ⁷ Ġai ġema vetuġamaġikau ġomi ġemi ai tu barego ġatoreani, korana tu ġaribani, ġomi tu ġai ġesi tamidigumidigu-sebonani, ema vevaġa-kava maki ġai ġesi taġabi-sebonaiani.

⁸ Tarikaka mabarami, ġai Asia tanonai aiġesi meto ġaġoitaġoto maki ġaurani baġana vaġa-ribami. Ġai Asia ai tu meto barego lelevaġi ġadoġariato, ġema gwada e riba mabarari maki ġekorito, be ġema tuġamaġi tu benamo, asi baġa maġurini, baġa maseni. ⁹ Moġoni, ġai ġema vemamiraġi tu, ġai beġene vaġi-masema dabarana tu varau ġevaġa-moġoniato. Senaġi asigina. Ġai ġemai moġeri veigā ġeġorato tauna tu, ġai tauġema ġema kokore ai asi baġana veġabidadama, senaġi mase na maki evaġa-vaisi-raġerini Barauna ġenai moġo baġana veġabidadama. ¹⁰ Ġia na mase nuġari na evaġa-maġurimato, ma roġo ma bevaġa-maġurimani. Ġai ġema vetuġamaġikau tu Barau ġenai ġatore-kauani, ġoirai maki ġia na ma bene vaġa-maġurima ġana. ¹¹ Mo tu ġomi na maki ġauġau ai roġo boġo vaġa-kavamani nai. Benamo Barau na tarimarima vovoka ġemi ġauġau dainai, ġai bevaġa-kavamani. Mo vevaġa-kava tarimarima vovoka na beġe ġitaiani, benamo ġai na mo namo ġadoġariani bakunai, mabarari na Barau beġe tanikiuani.

Paulo ġena boioġa ekefoato

¹² Ġai ġema vekokoroku anina tu maigā: Ġai nuġamai ġamamiraġiani, ġai ġema maġuri e veigā mai tanobarai, o sikira, ġema vegaragara ġomi ġesi tu dabara veaġanai ema moġoninai. Maigēri veigā veaġari ema moġoniri tu Barau ġena varevare-bara ġenana ġeiaġomani, a dia tanobara tarimari ġeri iauneganai ġeveirito-ġoi. ¹³ Ġai na ġomi fefa ġatore-vinimini tu dia fefa gwagiġiri

gatore-vinimini. Asigina. Ġai ġema fefai kara ġakiraġirini guruġari tu ġomi na boġo iavirini ema fefa tauri maki boġo tuġamaġi-doġaririni fefari moġo. ¹⁴ Moġoni, kotuna varau ġotuġamaġi-doġarimato. Ema atuġa-maġini, gabi vau boġo tuġamaġi-doġari korikorimani. Benamo Iesu Vereġauka beġenoġoini ġaronai, ġomi na ġai boġo vaġa-raġemani, ġai na ġomi baġa vaġa-raġemini kavana.

¹⁵ Au ariba-maoroto, ġai boġo riba-ġinikaumani ema ġemai boġo tuġamaġikauni naima, au na boioġa aveiato tu banasi rakaġita-guinemi, be vaġa-ruarua ġomi bana vaġa-kavami. ¹⁶ Au ġegu boioġa guinena tu Makedonia ġana baiaġoni nai, banasi raka-ġitami ema Makedonia na ma baġenoġoini nuġanai maki, ma banasi raka-ġitami atato. Ma manina na vau Iudea ġana baiaġoni nai, au ġegu iaġoiaġo ai beġene vaġa-kavagu farefareri tari boġono vinigu vauro boġono tuġugu. ¹⁷ Ġomi ġotuġa-maġini, au tu dia nuġagu mabarana ġesi maiġesi aboioġato ei? Ba ġomi ġotuġamaġini, au tu mai tanobara maġurinai roġo ġetanuni tarimari ġeri veiġa na aiaġoni, be murugu na tu, “Oi, oi” atato, a nuġagu gabigabinai tu “Asigina, asi baiaġoni,” atato. ¹⁸ Barau guruġa moġoninai moġo etanuni kavana, ġai maki moġesina; ġomi ġemi ai vari ġaġobata-iaġiani nai, dia murumai tu “Oi” ġatoni, ma nuġamai tu “Asiġi” ġatoni. ¹⁹ Korana Barau Natuna, Iesu Keriso, ġomi fakami ai au, e Silas, ema Timoteo, na ġaġobata-iaġiatoġoi tu dia muruma na moġo ġakirato-ġoi, “Iesu varina tu Oi, moġoni,” ma nuġama gabigabiri na

tu “Asiḡi, ḡofaḡofa” ḡatato-ḡoi. Asiḡina. Ĝia ḡena maḡuri nuḡanai tu “Oi, moḡoni” moḡo etanuni vanaḡivanaḡi. ²⁰ Barau ḡena kiraḡitore mabarari eveirito tu “Oi moḡoni” moḡo, Keriso ḡena maḡuri nuḡanai ḡemoḡonito. Moḡesi nai ḡai na Keriso ḡenana Barau ḡavaḡa-raḡe-baregoani, ḡakirani, “Oi, mo tu moḡoni” ḡatoni. ²¹ Ĝomi ema ḡai tu Barau tauḡena na evaḡa-kokorerani e evaḡa-ruḡa gwaḡiḡirani Keriso ḡena maḡuri nuḡanai. Ĝia na eḡabirato, evaḡa-veaḡarato, ²² ema evaḡa-moḡonirato, ḡita tu ḡia ḡena tarimarima, ḡena vetoḡa o maka maki ḡita ḡerai etoreato, ema ḡita lorura ḡutunai ḡia Iaukana etore-toḡaiato, mo Iauka ḡenana ḡita evaḡa-riba ginikaurato, ḡia ḡena vevaḡa-namo mabarana maki vauro bita ḡabiani veḡata.

²³ Barau ma ribana mai kara akiraḡirini tu mabarari moḡoni, e au nuḡagu o lorugu ḡutuna maki ḡia ma ribana; au mo Korinto ḡana asi aiḡosito tauna korikori tu maiḡa: Au asi aurato, ḡomi ḡemi vei-rakava banasi kiraḡi-fofori foforiri, benamo monana ḡomi nuḡami bana vaḡa-metori. ²⁴ Au tu dia ḡomi ḡemi vere, be ḡomi ḡemi mani veḡabidadama nuḡanai tu ḡai na kara baḡa kiraḡirini veiḡari moḡo boḡono veiri. Asiḡina. Mai tu ḡomi ema ḡai taḡauvei-sebonani, ḡomi boḡono iaku tuḡamaḡinai. Korana ḡomi mani tu tauḡemi ḡemi veḡabidadamai lorinai ḡoruḡa-gigitarini.

2

¹ Moḡesi naima nuḡagu aroriato akirato, asi ma banasi raka-ḡitami, korana bavaḡa-guruḡa

gwaḡiḡimini, benamo nuḡami beḡe metoni garina. ² Korana bema au ḡegu guruḡa na ḡomi nuḡami beḡere vaḡa-metori nai, au tu dei na ma beḡere vaḡa-iakugu? Korana au boḡoro vaḡa-iakugu tari-mami tu varau nuḡami bavaḡa-metori. ³ Moḡesi naima au na mo fefa gwaḡiḡina moḡa atore-vinimito. Au asi aurato, au bana iaḡosi tu, boḡo vaḡa-iakuguni tarimami na au boḡono vaḡa-nuḡa midigumidigu, korana au ma ribagu au aiakuni gabunai tu ḡomi maki au ḡesi, be taiaku-sebonani. ⁴ Moḡoni, au nuḡagu tu ma metona ḡesi ema ḡegu vetuḡamaḡi maki ebarego-rakavato e ataḡito maki, mo fefa ḡomi ḡemi atoreato-ḡoi nai. Mo fefa gwaḡiḡina atore-vinimito tu dia ḡomi nuḡami bana vaḡa-metori ḡana. Asiḡina. Au na mo fefa moḡesina atore-vinimito anina tu, au aurato ḡomi boḡono riba, au na ḡomi tu auravini-rakavamini.

Vei-rakava tarimana ḡena rakava boḡono tuḡamaḡi-fitoḡaia

⁵ Bema ḡomi ta na nuḡa-midigumidigu evaḡa-ḡoraiani nai, au mo gabu ai tu asi ḡegu nuḡameto. Aba, gabu tari tu asi aiaku-iaḡirito, senaḡi ḡomi mabarami tu nuḡameto barego evinimito, o sikira, ḡomi ḡutuma, korana au asi aurani, ḡomi ḡemi ai mo veḡa guruḡana bana kiraḡi-meto lelevaḡia. ⁶ Ḳomi ḡutuma na mani tarima na mo veḡa eveiato voina metona baregona ḡoviniato, ma mo tu ḡenai ilaila be benamo, meto asi ma boḡono vini-lelevaḡia. ⁷ Ma toma tu ḡena rakava boḡono tuḡamaḡi-fitoḡaia ema boḡono launaḡia kekei. Asi namo tuḡamaḡi midigu-midiguna na mai tarima bevaḡa-ketoani ḡena

veġabidadama ġenana. ⁸ Moġesina naima, au na ġomi anoġimini, mai tarima boġono kiravara-ginikaua, ġia tu moġoni ġoura-viniani. ⁹ Au na mo fefai atore-vinimito korana aurato, ġomi bana riba-ginikaumi, moġoni au na avaġa-ribamito dagarari mabarari ġokorana-iaġi korikoririni ba? ¹⁰ Bema ġomi na tarima ta ġena rakava ġotuġamaġi-fitoġaiani tu, au na mo tarima ġena vei-rakava maki atuġamaġi-fitoġaiani. Ma bema rakava ta au na atuġamaġiato, mo rakava tu Keriso ġoiranai au na varau atuġamaġi-fitoġaiato ġomi ġemi namo uranai. ¹¹ Moġesi aveito anina tu, Satani na ġita beġofarani, benamo mo meto misina bevaġa-barego lelevaġiani garina. Korana Satani eġauveini dabarari ġita tu ma ribara.

Paulo ġena ura baregona Tito bene doġaria

¹² Troas vanuġana ġana aiaġoto, Keriso Varina Namona bana vari-fiua ġana. Au Troas vanuġanai araġasito, benamo ariba-maoroto, Vereġauka na mo vanuġai Vari Namona bana fiua ġatama-bokana tu ġegu ekeoato. ¹³ Senaġi au nuġagu ai maino tu asi aġabiato-ġoi, nuġagu evekwaraġito-ġoi, korana au tarigu Tito Troas ai tu asi adoġariato. Moġesi naima Troas tarimari aġabi-tuġurito moġo, benamo Makedonia ġana ma aiaġoto.

Keriso ekokoreto lorinai ġita takokoreni

¹⁴ Barau atanikiu-viniani, korana vanaġivanaġi ġia na ġena seġuka kokorenai Iesu Keriso ġena maġuri nuġanai ġai eġori-kaumani. Benamo ġai

ġemana Keriso varina tu noġamo muramura bonana namona na tanobara mabarana ġeġabiani, benamo ġeribaiani. ¹⁵ Moġoni, Barau ġoiranai ġai tu Keriso varina bonana namona, Barau na rakava ġenana evaġa-maġuririto tarimari fakari na ema vei-rakava tarimari mase dabaranai ġerakani tarimari fakari ai. ¹⁶ Mase dabaranai ġerakani tarimari ġeri, ġai tu mase boraġari bonari, mase bevaġa-ġoraiani dagarana. A Barau na evaġa-maġuririto tarimari ġeri ai, ġai tu maġuri muramurana bonana namona, maġuri evaġa-ġoraiani dagarana. Senaġi dei na mai ġauvei baregona beveiani riba? ¹⁷ Ġai dia tarima tari kavana, be Barau ġena guruġa ġeġobata-iaġiani tu moni beġene doġari ġana; a ġai tu dia Barau ġena guruġa ġaġobata-iaġiani tu moni na beġene voima ġana. Asiġina. Ġai tu Barau na etuġumato, mai ġauvei baġana veia etato. Ġai tu Keriso ġesi ġasebonato, ma Barau ġoiranai ġai tu nuġama maoro e moġoni ai Barau ġena guruġa ġakiraġiani.

3

Taravatu e Iauka

¹ Ġai mai guruġa ġakiraġirini tu, ġai tauġema moġo ma ġavevaġa-raġe ġenoġoini, ġakirani, “Ġai tu moġoni vei-iobukaiobuka tarimama korikori,” ġatoni ba? Ba tarima kotari ġeveini kavana ġaurani tarimarima na ġema vevaġa-moġoni fefana ta ġomi ġemi beġene torea, beġene kira, “Ġai tu tarima namoma, be boġono ġabi-raġema.” O ġomi na ġai boġono ġabi-raġema uranai ġema vevaġa-moġoni fefana ta boġono torea ġatoni?

2 Āgomi maniġemi tu ġai ġema fefa, ġai vaġa-moġonima fefami, ġai lorumi Keriso na eberarito, ma tarimarima mabarari na ġeribamini ema ġeiavimini. 3 Āgomi ġemi maġuri na evaġa-fofori ginikauani, ġomi tu Keriso ġena fefa, ġai ġema ġauvei ġenana eberamini o etoremimi, (ma tarimarima na ġeiaviani). Āgomi tu Keriso ġena fefa, dia bairo na eberamito fefami, senaġi maġuri vanaġivanāġi Barauna Iaukana na eberamito fefami. Ma ġomi Keriso na tu dia fore lefalefari iatari ai ebera-kaumito, senaġi ġomi tu tarimarima loruri ai ebera-toġaiato.

4 Āgai na maiġeri guruġa ġakiraġirini, korana ġai tu Keriso ġenana ma ġema tuġamaġikau Barau ġenai. (Korana ġia na evaġa-kavamani ġena ġauvei veiveinai). 5 Aba, ġai tauġema ġereġama na maiġeri veiġa tu asi ilaila baġa veirini. Moġesi naima ġai na dagara ta ġavaġa-ġoraiato tu asi ġatoni. Asiġina. Āgai tu Barau na ġereġana na moġo kokore ema riba ġai evinimani nai mai ġauvei ġaveirini. 6 Barau na kokore ema riba evinimani nai, ġia ġena kiraġitore o ginitaġo variġuna ġavarifiuani. Mo tu dia taravatu bukanai ġetorerito dagarari ġavari-fiurini, asiġina, ġai tu Iauka Veaġa na tarimarima ġeri maġuri ai kara eveiani ġavari-fiuani. Korana taravatu bukanai etorerito vevaġa-naġiri na tu tarima ġevaġi-maserini, bema asi ġekorana-iaġiani nai; senaġi Barau Iaukana na tu tarimarima maġuri evinirini.

Barau ġena ginitaġo variġuna marevana baregona

⁷ Ĝoseĝaĝi, Mose na Barau ĝena taravatu tu Isaraela tarimari evaĝa-ribarito-ĝoi, moĝeri na tu mase maki ĝevaĝa-ĝoraiato-ĝoi. Mo taravatu moĝeri tu Barau na fore iatanai eberarito, ma marevari mamari tu barego rakava. Moĝeri taravatu Barau na fore ai eberarito dagarari Mose na eĝabi-iaĝomarito-ĝoi nai, Mose tu ĝoirana maki emamato-ĝoi, be Isaraela tarimari Mose ĝoiranai maki asi ĝeboĝekau-maukato-ĝoi, korana mo mareva mamana na matari efai-fitoĝarito-ĝoi nai. Senaĝina mo taravatu mamari marevana baregona moĝa tu asikauna ma erekwarekwato-ĝoi.

⁸ Bema taravatu mamana marevana baregona tu moĝesi neganai, Barau Iaukana ĝena ĝauvei mamana marevana ema seĝukana tu barego lelevaĝi. ⁹ Bema mase maki evaĝa-ĝoraiani ĝauveina mamana marevana tu barego, vei-iobukaiobuka evaĝa-ĝoraiani ĝauveina mamana marevana ema seĝukana tu barego lelevaĝi. ¹⁰ Toma taravatu mamana marevana baregona moĝa tu asi marevana, korana Barau Iaukana mamana marevana ema seĝukana tu barego lelevaĝi. ¹¹ Ma bema Mose na mo asi betanu-maukani taravatuna moĝa eĝabi-iaĝomaiato, mamana marevana tu barego nai tu, betanu-vanaĝi vanaĝini dabarana mamana marevana ema seĝukana tu barego lelevaĝi veĝata.

¹² Ĝai tu mai dabara variĝuna o ginitaĝo variĝuna ĝenai ĝavetuĝa-maĝikauni, naima asi ĝagarini, ma kokorema ĝesi ĝakiraĝiani. ¹³ Ĝai tu dia Mose kavana, be ĝoirama ĝakou-ĝaurini. Mose tu ĝoira kouĝau dabuĝana na ĝoirana ekou-ĝauato, korana Isaraela tarimari na ĝia

ġoirana na mo mama marevana erekwa-rekwato-
 ġoi moġa asi beġene ġeġitaia ġana. ¹⁴ Senaġi
 Isaraela tarimari nuġari e ġeri tuġamaġi Barau
 na evaġa-mukunarito. Korana tu mo ġaro na
 beiaġoma mo maitoma, mo kouġau dabuġana
 ġia nuġari e ġeri tuġamaġi evaġa-mukunarito
 dabuġana tu roġo etanuni, be ginitaġo guinena
 bukana ġeiaviani nai, asi ġetuġamaġi-doġariani.
 Mo ġia nuġari ema ġeri tuġamaġi ekou-ġaurini
 dabuġana tu Keriso ġesi beġe sebonani vauro
 bevekeo-fakani. ¹⁵ Toma maki Mose ġena tara-
 vatu guruġari ġeiavirini nai, ġia nuġari tu kouġau
 dabuġana na ekou-ġauani. ¹⁶ Senaġi tarima ta
 betuġamaġi-kureni, benamo Vereġauka ġenai ma
 beiaġoni tarimana ġenana mo kouġau dabuġana
 tu bekoki-fitoġaiani. ¹⁷ Ma mai Vereġauka tu
 Iauka Veaġa ekiraġiani. Be Vereġauka Iaukana
 ainai eġauveini gabuna, ġeġabi-raġeani tarimari
 tu dagara ta na asi ebarubarurini. Asiġina, ġia
 tu fakai ġetanuni. ¹⁸ Ma ġita ġoirara tu kouġau
 dabuġana na asi kouġau, be Vereġauka mamana
 e marevana baregona ġita ġerana veġiana noġa
 efoforini, tarimarima na ġeġitaiani. Vereġauka
 tu Iauka Veaġa, ma ġia ġenai mo mama e mare-
 vana baregona eiaġomani. Monana esenisirani
 Vereġauka kavanai taiāġoni, ema ġia mamana
 e marevana barego lelevaġina ġita maki evini-
 vanaġi vanaġirani.

4

Iauka farefarena gwaġutu nuġanai

¹ Barau ġena vevetuġaġwai moġo mai ġauvei ġai evinimato. Moġa lorinai ġai tu asi ġatuġamaġi-moirani mai ġauvei veiveinai. ² Ġai tu maiaka veiġari vekuretoġari, tarimarima na asi ġeġitalearini veiġari, tu ġaiaguirito. Ema ġai tu asi ġaġofaġofani e Barau ġena guruġa anina maki ġai na tu asi ġakefoani. Asiġina. Ġai na Barau ġena vari moġonina tu tauna korikori moġo ġakiraġi-fofori ginikauani. Monana tarimarima beġene riba, ġai tu ma moġonima ġesi Barau ġena ġauvei ġaveiani ġia ġoiranai.

³ Senaġi bema ġai na mai Vari Namona ġavari-fiuani maiġa vekuretoġa nai tu, mai vari maiġa tu mase koufanai ġerakani tarimari moġo ġeri ai vekuretoġa. ⁴ Maiġeri tarima, Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari, tu mai tanobara barauna arana Satani na ġeri tuġamaġi evei-mukunarito, naima mai Vari Namona mamana emamani tu asi ġeġitaiani. Mai Vari Namona mamana maiġa tu Keriso mamana marevana baregona emamani. Ma mai Keriso maiġa tu Barau vetoġana korikori. ⁵ Ġai tu dia ġai tauġema varima ġafiurini. Asiġina. Ġai na tu Iesu Keriso ġaġobata-iaġiani, ġakirani, Keriso tu Vereġauka korikori. Ma ġai tu ġomi ġemi vetuġunaġi tarimamai ġavevaġa-iaġoni Iesu ġagubakauani lorinai. ⁶ Korana Barau tovo-tonai ekirato, “Mukuna furufuru nuġana na nemama-rovorovo,” etato. Ma mo Barau sebona na ġai nuġamai ema vaġa-mama rovorovoato korana tu, Barau mamana baregona Iesu Keriso ġoiranai emamato moġa bene vaġa-foforia, benamo baġana ribaia e baġana tuġamaġi-fakaia

ḡana.

⁷ Senaḡi mai farefare namo vedaureana tu ḡai tauḡanima nuḡanai maiḡea, mai tauḡanima tu noḡa tano na ḡeveirini gwaḡuturi, ma beḡe korini, monana tarimarima mabarari na beḡene ḡitaia, ma beḡene riba maki, mai seḡuka barego lelevaḡina ḡai ḡemai maiḡa tu Barau ḡenana eiaḡomani, ma dia ḡai ḡemana. ⁸ Ḳai tu reketa-reketa na ḡeḡaru-ḡeḡeraḡimani, ḡevaḡa-midigu midigumani e meto maki barego ḡevinimani, senaḡi ḡema kokore tu asi ekorini. Ḳaro kotari tu ḡadaradarani, asi ribama kara ma baḡa veiani, korana maḡuri tu gwaḡiḡi, senaḡi ḡema tuḡamaḡikau Barau ḡenai tu asi emoirani veḡata. ⁹ Tarimarima na asi ḡeura-vinimani, ḡevaḡa-midigumidigu baregomani, senaḡi Barau tu ḡai sevisevimai moḡo etanuni, asi eiaḡuimani; semo na ḡekwari-ketomani, senaḡi asi ḡamaseni. ¹⁰ Iesu emaseto, mo mase moḡa tu vanaḡivanaḡi ḡai tauḡanimai ḡaḡwarakao-rakaoani. Garibani, ḡai maki, Iesu ḡevaḡi-maseato kavana, beḡe vaḡi-masemani. Moḡesi eḡorani korana tu, Iesu ḡena maḡuri maki vanaḡivanaḡi ḡai tauḡanima na bene fofori, be tarimarima na beḡene ḡitaia. ¹¹ Ḳai roḡo maḡuri ḡatanuni apostoloma tu, vanaḡivanaḡi beḡene vaḡi-masema ḡetoni, Iesu varina ḡakiraḡiani ḡaramanai. Mai veiḡa eḡorani tauna korikori tu, Iesu ḡena maḡuri, (mo tu Iesu emaḡuri-ḡenoḡoito mo maḡuri moḡa), seḡukana ḡai tauḡanima na bene fofori, be tarimarima na beḡene ḡitaia ḡana. ¹² Moḡesi naima mase ḡena ḡauvei tu ḡai (apostolo) ḡemai eveiani, senaḡi

maḡuri tu ḡomi ḡemi maḡuri nuḡanai eḡauveini.

¹³ Buka Veḡai ekirani, “Au na Barau avaḡa-moḡoniato, moḡesina naima aguruḡato.” Ḡai maki mo veḡabidadama sebona moḡa nuḡanai naima ḡakirani, Barau ḡavaḡa-moḡoniani nai ḡaguruḡani. ¹⁴ Korana ḡai ribama, Iesu Vereḡauka mase na evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato Barauna na ḡai maki ma bevaḡa-variḡisi ḡenoḡoimani Iesu kavana, benamo ḡai ema ḡomi, mabarara beḡabi-iaḡomarani ḡia ḡoiranai bea vaḡa-ruḡa-tarirani. ¹⁵ Ḡai na midigumidigu e meto ḡaḡabirini tu, ḡomi na namona boḡono doḡaria ḡana, ema monana tarimarima ḡutuma gorogoro na Barau ḡena namo ema varevare-bara beḡene doḡaria. Benamo mai Barau ḡena namo ema varevare-bara dainai, tarimarima ḡutuma na Barau beḡene tanikiu-vini-baregoa e ḡia marevana e mamana baregona beḡene vaḡa-raḡea.

Veḡabidadamai moḡo bitana tanu

¹⁶ Moḡa lorinai ḡai tu asi kota maki ḡatuḡamaḡi-moirani. Aba, tauḡanima tu eḡaukani, bemoira-iaḡoni, senaḡi iaukama tu ḡaro loriri ai evaḡa-variḡurini. ¹⁷ Ema maiḡeri midigumidigu e meto misiri asikauna na beḡe raga-korini dagarari voiri beḡe foforini tu barego lelevaḡi. Barau na maiḡeri voiri tu marevana barego lelevaḡina, betanu-vanaḡi vanaḡini dagarana, bevinimani. ¹⁸ Moḡesi naima ḡai matama na tu dia toma ḡeḡorani matara na taḡitarini dagarari ḡaḡita-karakararini. Asiḡina. Ḡai matama na tu, toma matara na asi taḡitarini dagarari, ḡaḡita-karakararini. Korana toma matara na taḡitarini

dagarari tu asikauna ma beḡe korini, senaḡi kara toma asi taḡitaiani dagarana tu betanu-vanaḡi vanaḡini, asi bekorini dagarana.

5

Guba tauḡanina e mai tanobarai tatanuni tauḡanina

¹ Ġai ribama, mai tanobarai ḡatanu-iaḡiani foutana o tauḡanina berakavani mase ai nai, gubai asi ḡima veiveina numana ta Barau ḡenana baḡa ḡabiani, tanu-vanaḡivanaḡi numana.

² Mai tanobara tauḡani numanai ḡatanuni tu ḡataḡitaḡini ḡaḡabaḡabani, korana midigumidigu e meto barego ḡaḡoitaḡoni dainai. Be ḡai ḡema ura baregona tu, Barau na guba na beiaḡomani tauḡanina na nevaḡa-dabuḡama. ³ Korana guba tauḡanina na bedabuḡa-ḡaumani tarimarima kavana nai, ḡai tu dia iauka moḡo baḡa rakao-rakaoni ḡia ḡoiranai gubai, senaḡi ḡai iaukama tu kouḡau initoma kavana. ⁴ Korana ḡai roḡo mai tanobara tauḡanina numanai ḡatanuni tu, ḡaḡabaḡabani e meto barego ḡevinimani. Maiḡa tauna tu, asi ḡaurani mai tanobara tauḡanina maiḡa ḡakoki-vaḡia o ḡamase ḡatoni. Asigina. Ġai ḡema ura tu Barau na guba tauḡanina numana variḡuna na bene vaḡa-dabuḡa-ḡauma, be maḡuri tauḡanina na ma beḡe maseni tauḡanima moḡo gabuna bere borogia ḡatoni. ⁵ Barau tauḡena na ḡita tu mai maḡuri variḡuna maiḡa bitana ḡabia ḡana erovina-torerato. Moḡesi naima ḡia na Iauka Veaḡa tu evini-guinerato. Barau na mai

Iauka Veāga evini-guinerato anina tu, ġita bitana riba-ginikau, tauġani variġuri maki bevinirani.

⁶ Moġesi naima vanaġivanāġi ġai nuġama tu gwaġiġi, asi ġatuġamaġi-iauvoiauveni. Ma ġai ribama, mai tanobara tauġanina numanai roġo ġatanuni nai tu, ġai Vereġauka ġesi vanuġa ko-rikori gubai tu asi ġatanu-vegogoni. ⁷ Ġai veġabidadamai moġo ġatanuni, dia matama na ġaġitarini dagarari na ġeġori-kaumani. ⁸ Au mo bakira kavana, ġai tu asi ġagarini, ma tuġamaġikauma ġesi ġaurani, mai tauġani ġenana baġana veġita, benamo Vereġauka ġesi baġana tanu, Vereġauka etanuni vanuġanai. ⁹ Moġesi naima ġai ġema ura barego sebona moġo ġoiramai ġatoreani tu, ġia iauna moġo baġana vaġa-namoa. Mo tu mai tanobara tauġanina nuġanai baġa tanuni, o mai tanobara tauġanina numana na baġa raka-vaġini, benamo Vereġauka ġesi gubai baġa tanuni, ġai ġema ura tu, ġia iauna moġo baġana vaġa-namoa. ¹⁰ Korana ġita mabarara Keriso ġena Kota seana ġoiranai tu bita ruġa-rosini veġata. Monai ġita mabarara tata mai tanobara tauġaninai tatanuni nai, veġa namori o rakavari taveirini, maiġeri voiri ilailari bita ġabirini.

Keriso na Barau ġatanai evaġa-iaġorato

¹¹ Ġai ma ribama, Vereġauka tu ma garina, korana tu ġoiranai bita ruġa-tarini. Moġesi naima ġai na tarimarima ġasisiba-vinirini, beġene tuġamaġi-vekefo ġana. Ġai nuġama e ġema tuġamaġi kamasi tu Barau ma ribana ginikau, ema au atuġamaġini, ġomi maki ġai nuġami ai

g̃oribamani. ¹² Maiḡesi ḡaguruḡani tu, dia ḡai tauḡema ḡomi ḡoirami ai ḡakirani, ḡai tu moḡoni vei-iobukaiobuka tarimama korikori. Asiḡina. Maiḡeri guruḡa ḡakira-varamini tauna korikori tu, ḡai boḡono veiavi-iaḡima, be tanobara iaunegari e ribari ḡev kokoroku-iaḡirini tarimari boḡono vaḡa-veseri ḡana. Maniḡeri tarimarima tu matari na ḡeḡitarini dagarari ḡev kokoroku-iaḡirini, a tarimarima nuḡari ai ḡetanuni dagarari tu asi ḡeḡitarini. ¹³ Bema ḡai tu ḡababo-rakaoni ḡotoni nai, mo tu Barau ḡena ḡauvei ḡaveiani dainai; o bema ḡema tuḡamaḡi maoro nai, mo tu ḡomi namo boḡono ḡabia ḡana.

¹⁴ Ḡai tu Keriso ḡena veuravini na elaunaḡi-naḡimani, ema ḡai moḡoni ḡariba-ginikauni, Keriso tu tarimarima mabarara ḡera vei-rakava dainai emaseto. Moḡesi naima, tarimarima mabarara maki ḡia ḡena mase ai tamase-vegogoto. ¹⁵ Keriso tu ḡita tarimarima mabarara ḡera vei-rakava lorinai emaseto naima, ḡita inītoma tamaḡuri-tanuni tarimara mabarara tu, dia ḡita tata tauḡera ḡera ura loriri ai moḡo bitana tanu. Asiḡina. Ḡita mabarara tu Keriso ḡenai moḡo bisini tanu, korana tu ḡia ḡita urarai emaseto, ma Barau na mase na ma evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato.

¹⁶ Moḡesina naima ḡai na maitoma tarimarima tu dia tauḡanina rekenai ḡena maḡuri ḡaḡitaiani. Aba, tovotvonai tu Keriso maki tauḡanina rekenai ḡatuḡamaḡiato-ḡoi, senaḡi toma moḡesi tu asi ḡatuḡamaḡiani. ¹⁷ Moḡesi naima bema tarima ta Keriso ḡena maḡuri nuḡanai etanuni, mo tarima tu tarimarima variḡu geragerana. Mo maḡuri

guinena etanu-iaġiato-ġoi moġa tu ekorito, ġia tu maġuri variġu geragerana eġabiato, ma mai maġuri variġunai etanuni. ¹⁸ Maġeri dagara mabarari tu Barau na ġita ġera evinirani. Barau tavetari-viniato-ġoi, senaġi Keriso ġena mase ġenana ġia na ma eġabiraġe-ġenoġoirani. Ema ġai maki Barau na mai ġauvei evinimato, mo tu tarimarima baġana kira-varari, Barau na maino ġabiġabina dabarana tu varau eveiato, be ġia ema Barau maino beġe ġabiani riba. ¹⁹ Mai guruġa anina tu: Barau na Keriso tanobara ġana etuġu-iaġomaiato, benamo ema maseto. Keriso ġena mase ġenana Barau tu tanobara tarimari mabarari ġesi maino ġeġabiato: Tarimarima ġeri rakava asi ma etuġamaġi-taġorini, senaġi etuġamaġi-fitoġarini. Barau na mai ġauvei ġai evinimato, maino guruġana maiġa baġana ġobata-iaġia.

²⁰ Moġesi naima ġai tu Keriso ġaruġa-boroġiani mai tanobarai. Ma Keriso ġena vari ġavari-fiuanai nai tu, noġa Barau tauġena ġai ġemana tarimarima eura-maġirini, ġia ġesi maino beġene ġabia. Ġai na Keriso aranai ġomi ġanoġimini, “Barau ġesi maino boġono ġabia.” ²¹ Korana Keriso tu enabe asi ġena rakava, senaġi ġita ġera vei-rakava lorinai, Barau na ġia noġa moġo vei-rakava tarimanai evaġa-iaġoato. Barau na mo veiġa eveiato korana tu, Keriso ġesi bita sebonani ġenana, ġita mabarabarara tu vei-iobukaiobuka tarimari ai bitana iaġo ġana Barau ġoiranai.

6

¹ Ġai tu Barau ġesi ġaġauvei-vegogoni, moġesina

naima ġalaunaġimini, Barau ġena namo e varevare baregona ġoġabi-raġeato maniġa tu boġono ġabi-gigitaria, asi boġono vaġa-rakavaia. ² Korana Barau tu maiġesi ekirani ġena bukai,

“Au na baiiau-namomini ma baġabi-raġemini ġarona beġabiani nai tu,

ġemi noġinoġi baġabi-raġerini,
ema vevaġa-maġuri ġaronai tu,
au na bavaġa-kavamini.”

Au na avaġa-guruġamini, maitoma ġarona tu Barau na tarimarima beiau-namorini ema beġabi-raġerini. Ma maitoma ġarona tu Barau na tarimarima bevaġa-maġuririni ġarona!

³ Ġai tu asi ġaurani, tarima ta na ġai ġema ġauvei nuġanai kerere ta bene ġoitaġoa ma beġene vaġa-daġama, moġa lorinai ġai na tarima ta vaġa-vedaġa-raġena veiġana ta asi ġaveiani.

⁴ Moġesi naima ġema veiġa e guruġa mabarari ai ġavevaġa-foforini, ġai tu moġoni Barau ġena vetuġunaġi-iaġovinina tarimama. Meto nuġari ai ġavevaġa-gwaġiġini; tarimarima na ġevaġa-midigu midigumani; ġema ġauvei nuġanai maġuri gwaġiġiri ġadoġaririni; tarimarima na ġevaġa-dabara dokomani; ⁵ ġekwarimani, ġediburamani, ġutuma-bara na ġeġaru-ġeġeraġimani ġefarara-farara vinimani; ġauvei ai ġavekwaragi-rakavani, asi ġagenani, asi ġaġaniġanini. ⁶ Ġema maġuri e veiġa tarimarima e Barau ġoirari ai ġenamo-vedaureani; Barau ġena maġuri e ġena vari ġaribaiani; maġuri metori ġaġoitaġorini, senaġi ġatuġamaġi-gwaġiġini; ġevaġa-rakavamani

tarimari asi ġabaruvinirini, senaġi ġaiu-namorini; Iauka Veaġa na evaġa-kavamani dabara mabarari ai, ma nuġama mabarari ġesi tarimarima ġaura-vinirini. ⁷ Barau ġena guruġa moġonina moġo ġaġobata-iaġiani Barau ġena seġukai; vei-iobukaiobuka farefareri tu ġimama aroribamai ema ġimama kaurimai ġerina ġavetarini.

⁸ Ġai tu ġaruġa-gwaġiġini, tarimarima na ġevaġa-raġemani o ġevaġa-rakavamani nuġari ai, varima ġevaġa-rakavarini o ġevaġa-namorini nuġari ai; ġekiramani, ġai na tarimarima ġaġofa-taġui-taġuirini ġetoni, senaġi ġai tu guruġa moġoniri moġo ġakiraġirini. ⁹ Ġekirani, ġia tu asi ribari ġai ġetoni, senaġi ġai tu ġeġita-leamani, ġia ma ribari ginikau ġai tu dei. Ġevaġimani, be ġamaseni, senaġi roġo ma ġamaġurini. Ġebotamani, senaġi asi ġamaseni. ¹⁰ Ġevaġa-nuġa midigu-midigumani, senaġi vanaġivanaġi ġaiakuni ġaverereni. Asi ġema asi ġama, senaġi tarimarima vovoka ġavaġa-taġarini. Dagara ta asi ġaġwa-tanuani, senaġi Barau na ġena tarimarima evinirito dagarari mabarari tu ġai ġema.

¹¹ Korinto tarimami, ġai ġomi ġemi ai tu ġaguruġa-fiu-iaġoni moġo, asi ġagarini, ema nuġama maki ġakeorini, ġaura-vinimini nai. ¹² Ġai na ġomi tu ġaura-vinimini, senaġi ġomi na neġi ġai asi ġoura-vinimani. ¹³ Au na ġomi tu natugu kavana avaġa-guruġamini: Ġomi nuġami asi boġono kouri, nuġami boġono keori, be ġai na ġomi ġaura-vinimini kavana, ġomi na maki ġai moġesi boġono

ura-vinima.

Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġesi asi boġono vekako

¹⁴ Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġesi asiġina ġinavaġi boġono veġata e asi boġono vekako. Korana kamara dabarai vei-iobukaiobuka e vei-rakava veiġari beġe veġatani ema beġe sebonani, ei? Asi ilaila! Ema kamara dabarai mama ema mukuna furufuru beġe veġatani ema beġe sebonani, ei? Asi ilaila!

¹⁵ Keriso ema Satani tu kamara dabarai beġe nuġa-sebonani, ei? Ema veġabidadama tarimana ema asi eveġabidadamani tarimana tu kamara dabarai ġia tauri ruarua ġeri tuġamaġi beġe sebonani? ¹⁶ O Barau ġena Rubu Veaġa e babarau ġeri rubu tu kamara dabarai Rubu Veaġa sebonai moġo beġe iaġoni, ma Barau sebona moġo beġe toma-rakariġoani? Ġita mabarara tu Barau ġena Rubu Veaġa. Ma Barau ekirato,

“Au tu ġia nuġari ai batanuni,
ma ġia vekaravari ai barakaorakaoni.
Au tu ġia ġeri Barau ai baiaġoni,
ma ġia tu au ġegu tarimari ai beġe iaġoni.”

¹⁷ Moġa lorinai Vereġauka ma ekirato,
“Vei-rakava tarimari
vekaravari na ġoma-rakarosi,
ma ġia seviri na ġoraka-veġita.
Asi iareva dagarari asi boġono ġabi-karari,
moġesi tu baġabi-raġemini.”

¹⁸ Iaru-korokoro Vereġaukana tu maġesi ekirani,
“Au tu ġomi Tamami ai baiaġoni,
ma ġomi tu au natugu taumi

ema vavinemi ai bavaḡa-iaḡomini.”

7

¹ Ġataḡu mabarami, ḡoseḡaḡi, Barau na mai guruḡatore maḡeri tu ḡita ḡera ekiraḡirito. Moḡa lorinai tauḡanira ema iaukara ḡevaḡa-rakavarini dagarari mabarari ḡita ḡerana si-iaрева-fitoḡari. Be Barau ḡenai ma vegubakaura ḡesi tatanuni nuḡanai, ḡera maḡuri tu namo ema veaḡa korikori.

Paulo ḡena iaku tu asikei, korana Korinto tari-mari ḡevetuḡamaḡi-kureto

² Nuḡami ai ḡai ḡema faka kota boḡono veia. Ġai tu tarima ta ḡenai veiḡa rakavana ta asi ḡaveiato. Ġai na tarima ta ḡena maḡuri asi ḡavaḡa-rakavaiato. Ġai na tarima ta ḡofaḡofa dabaranai ḡena dagara ta asi ḡaḡabiato. ³ Au maḡesi akirani tu, dia ḡomi ḡemi ai meto atorekauani. Asiḡina. Au varau baguruḡa-guine, ḡomi tu ḡai loruma ḡuturi ai ḡotanuni, ḡauravini-rakavamini. Be ḡomi ḡesi bita tanuni o bita maseni, ḡai ḡema veuravini ḡomi ḡemi ai tu asi bedokoni, roḡo betanuni. ⁴ Au ḡegu tuḡamaḡikau tu barego lelevaḡi etanuni ḡomi ḡemi ai, korana ḡemi veḡabidadamai ḡoruḡa-gwaḡiḡini. Moḡesi naima au na ḡomi avaḡa-veiavimini tarimarima ḡoirari ai, ma au maki ḡolaunaḡi-baregoguni. Meto baregori ḡaḡoitaḡorini mabarari nuḡari ai maki, au ḡegu iaku tu roḡo etanuni, asi kota edokoni o ekeini.

⁵ Makedonia tanobaranai ḡaraka-toḡato nai, ḡai tauḡanima tu asi kota maki ḡeiaḡaraḡito

meto e midigumidigu ġerina. Gabu mabarari ġana ġaiagōto-ġoi tu, meto e midigumidigu ġaġoitaġoto-ġoi, tarimarima na ġevaġa-veġare veġaremato-ġoi e ġekoumato-ġoi. Ema nuġama ġeraġeto-ġoi. ⁶ Senaġina Barau na tu meto e midigumidigu na nuġari ġevaġa-moirarini tari-mari evaġa-kavarini. Ġia na nuġama evaġa-gwaġiġirito, Tito etuġu-iaġomaiato nai. ⁷ Ma ġai tu dia ġia eiaġomato nai moġo, nuġama ġegwaġiġito. Senaġi ġomi na aiġesi ġovaġa-kavaiato moġeri variri ġema ema kiraġito, moġeri na maki ġelaunaġi-baregomato. Evaġa-ribaguto, ġomi ġemi ura baregona au boġonoasi ġitaġu. Ema ġemi nuġa-midigumidigu e au ġoura-viniguni e ġourani au gogobagu boġono raga, ema au ġegu guruġa ġokorana-iaġirini variri mabarari ema kiraġirito. Moġa lorinai au ġegu iaku ebarego-lelevaġito.

⁸ Ribagu, au na fefa atore-iaġoato, monana evaġa-nuġa midigumidigu-mito, senaġi au tu asi adaradarato. Aba, tovotovonai tu adaradarato, korana ariba-maoroto, au na fefa na nuġami evaġa-metorito, senaġi mo tu ġemi nuġameto tu asi etanu-maukato. ⁹ Ma initoma au tu averereni, dia ġomi nuġami avaġa-metorito nai, senaġi mo ġemi nuġa-midigumidigu ġenana ġovetuġamaġi-kureto, benamo Barau ġenai ġoġenoġoito. Ġai na ġomi ġemi ai rakava metona ta asi ġaveiato, senaġi Barau ġena ura veġata ġomi boġono nuġa-midigumidigu, korana ġemi veġa ġekerereto nai. ¹⁰ Barau ġenana eiaġomani nuġa-midigumidiguna tu asi tuġamaġi vevaġa-ġwana. Korana tu

mo nuġa-midigumidigu ema vetuġamaġina tu vetuġamaġi-kure evaġa-ġoraiani. Mai dabarai vetuġamaġi-kure eġorani vau Barau na tari-marima evaġa-maġuririni. A mai tanobara maġurina ġenana eiaġomani nuġa-midigumidigu e vetuġamaġina na tu mase evaġa-ġoraiani. ¹¹ Mai Barau ġenana eiaġomani nuġa-midigumidigu e vetuġamaġina na kara ġomi ġemi ai bevaġa-ġorari ġotuġamaġi-ġinikaua. Maniġa ġenana ġomi toma ġemi tuġamaġi beġe maoro, ma ġoura-rakavani veiġa namori moġo fakami ai boġono veiri. Ema ġemi ura baregona tauġemi boġono veiareva-faka meto tari ġerina. Ma mo kerere eveito tarimana ġenai asi ġoiakuto, ma au garigu ġoveito, ma ġemi ura baregona ġemi ai ma bana iaġosi, ma ġemi ura baregona maki mo kerere eveito tarimana ġena maġuri bene maoro veġata, ma ġemi ura ġia tu ġena veiġa rakavana voina metona bene ġabia veġata. Gomi na maiġeri veiġa mabarari ġoveirini ġerina ġovevaġa-moġonini, ġomi tu mo veiġa rakavana ġenana boġo veġabi-vaġi, ma asi ġemi kerere ta.

¹² Au na mo fefa ġomi ġemi atoreato-ġoi nuġanai tu, dia mo kerere eveito tarimana ġena maġuri totomaorona tuġamaġina aveito-ġoi, o mai tarima na nuġari evaġa-meteorito tarimari atuġamaġirito-ġoi. Asiġina. Au na mo fefa atore-iaġosiato anina tu, Barau ġoiranai ġomi tauġemi boġono riba-maoro, ġomi na ġai tu moġoni nuġami mabarari ġesi ġai ġoġabi-raġemani e ġogubakaumani. ¹³ Ġai tu ġomi ġemi veiġa mai bakiraġiri veiġari na ġelaunaġi-baregomani.

Senāgi mo ġemi veiġa na ġelaunaġimato, ma kokore barego ġaġabiato-ġoi, moġa iakunai tu ma ġaiaku-rakavato maia, korana Tito ekirato, maninai ġomi na ġia tu ġoġabiraġe-ginikauato, ema nuġana egenagena-tarito. ¹⁴ Au na ġomi ġia ġoiranai tu avaġa-veiavimito, ma tauġemi ġemi veiġa na ġovevaġa-foforito ġoiranai, be eġitamito, moġesi naima aiakuni, korana asi ġovaġa-maiakaguto. Ema mo ġemi veiġa na ġovevaġa-foforito, ġai na Tito ġoiranai ġomi ġavaġa-veiavimito guruġari tu moġoni veġata, asi ġofaġofa. ¹⁵ Ma Tito na ġomi ġemi seġaġi etuġamaġirini, ema ġomi na ġia ma nuġa-raġemi e nuġa-ġoġoġoġomi ġesi ġoġabi-raġeato, moġeri ma etuġamaġi-iaġosirini nai, ġia ġena veuravini ġomi ġemi ai tu ebarego-lelevaġini moġo. ¹⁶ Au tu averereni, korana moġoni ama ribani asi adaradarani, ġomi na tu veiġa namori ema iobukaiobukari moġo ġoveirini bene.

8

Ekalesia na moni ġevaġa-vegogorito Ieruselema ekalesiari ġeri

¹ Tarikaka mabarami, maitoma ġai ġema ura tu, Barau ġena namo e varevare-bara Makedonia ai ekalesia doġorori iatari ai etoreato boġono ribaia. ² Ġia ġeri ai tu meto e midigumidigu barego eraġasito, senāgi ġia nuġari tu iaku e verere na ġevonuvonu-raġeto. Ġia tu moġoni ogoġami, asi ġeri-ġari, senāgi ġia ġeri varevare tu barego rakava ġeveiato. ³ Au na ġomi ġemi ai akiraġi-fofori korikoriani, ġia ġeri ġoitaġo tu kei, a ġeri

vini tu barego-rakava tarikakari tari vaġa-kavari ai; ma ġia ġeri ai doġari-doġariri maki gwaġiġi, a farefareri e moniri maki benamo ġevini-fitoġarito moġo. Ma mo veġa tauġeri ġeri urai moġo ġeveiato. ⁴ Ġia tauġeri na ġeri-ġari na ġai ġenoġiginikaumato, ġeurato, ġia maki ġai beġene ruġakaroma, be mai ġauvei mainai tarima veaġari beġene vaġa-kavari. ⁵ Ġai ġema tuġamaġi, ġia ġeri varevare monina tu misina moġo beġe vinini. Senaġi ġia ġeri vini ġaġitaiato tu barego vedaurea, ġai na kara tovtovonai ġatuġamaġiato, moġa maki ġevanaġiato. Ġia tovtovonai tu tauġeri roġo Vereġauka ġenai ġevevinito, ma moġa murinai tu Barau ġena ura ġekorana-iaġiato, be ġai ġemai maki tauġeri ġevevinito.

⁶ Moġesina naima ġai na Tito ġanoġiato, ġakirato, ġomi ġemi veuravini varevarena moniri egogorito kwari, moġeri tu tauġena na bene gogovaġiri. Korana tovtovonai maninai moni-gogo ġauveina tu ġia na esinaiato. ⁷ Ġomi Korinto ekalesiana dagara mabarari ai ġomi tu moġoni ġoiaruto: Ġemi veġabidadama e ġemi guruġai, ġemi riba iauka maġurinai, ġemi ura barego lelevaġina Barau ġena ġauvei nuġanai boġono vevaġa-kava, ema ġemi veuravini ġai ġemai tu barego lelevaġi. Ġai ġema velaunaġi ġomi ġemi ai tu, mai veuravini varevareri vini maki boġono vaġa-baregoa.

⁸ Mai veuravini varevareri boġono vini atoni maiġa tu, dia akirani, boġono veia veġata atoni. Senaġi maiġesi akiramini tauna tu maiġa: Tarikaka kotari tu ġeiaġo-ginikauni karori tari

vaġa-kavari ai. Moġesi naima au na ġomi atovonaġimini, ġomi ġemi veuravini tarikaka tari ġeri ai tu aiġesina naribaia atoni. ⁹ Ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo e varevare-bara ġomi tu ma ribami. Ġia tu taġa verena, senaġi ġomi urami ai asi ġena farefare tarimanai ema vevaġa-iaġoto. Iesu asi ġena farefare ai ema iaġoto anina tu, ġomi farefare vovoka tarimami ai boġono iaġo ġana.

¹⁰ Ġemi vini au na maki ġomi na boġono doġaria ġana, au ġegu vevaġa-gwada guruġana tu maġa: Ġoraġani laġaninai ġomi na tu dia moni vaġa-vegogo moġo ġosinaiato, senaġi ġomi tu ġourato, mai veiġa maki boġono veia veġata. ¹¹ Moġesi naima ġosinaiato ġauveina boġono vaġa-kori ginikaua. Moġesina tu mai boġono veia veġata ġotato ġauveina tu boġo vaġa-kori ginikauani, monana bevaġa-moġoni korikoriani. Boġo vinini nai tu, ġemi ai kara maniġeri ilailari ai moġo boġono vini. ¹² Bema nuġami mabarari ġesi ġemi ai kara ġetanuni maniġeri ilailari ai boġo vinini dagarari tu, Barau na beiaku-iaġirini e beġabi-raġerini. A ġemi ai asi ġetanuni dagarari asi boġo vinini, moġeri Barau na tu asi benuġameto-iaġirini, ema ġomi maki asi bebaruvinimini. ¹³ Ġai asi ġaurani, tari ġovaġa-kavari uranai, ġomi tauġemi iatami ai meto baregona boġono tore-kaua, asi ġemi-ġami ai boġono vevaġa-iaġo. Asiġina. Ġai ġaurani tu, ġomi ema ġovaġa-kavarini tarimari boġono ilaila moni e farefare rekenai ġatoni. ¹⁴ Mai taimi ai tu ġomi na ġia ġeri ura dagarari boġo vinirini, korana ġomi ġemi-ġami tu vovoka tabutabu. Be ġomi na ġia ġeri

rabu ai ġovinirini kavana, ġomi ġemi rabu ai maki ma beġe vinimini. Mo dabara! ta asi berabuni.

¹⁵ Buka Veāġai ekirani kavana,

“Ġutuma egogo-vegogoto tarimana ġana tu dia eġutuma-lelevaġito,

ma kotuna moġo egogo-vegogoato tarimana ġana tu dia misina korokoro, senaġi taunai.”

Paulo na Tito Korinto ġana etuġuato

¹⁶ Au na Barau atanikiu-viniani, korana tu au ġegu nuġa-vekwarāġi ġomi ġemi ai etanuni, mai nuġa-vekwarāġi sebona maiġa tu Barau na Tito nuġanai maki etoreato. ¹⁷ Korana ġia tu dia ġai na ġanoġiato dainai moġo easi raka-ġitamini. Asiġina. Ġia tauġena maki nuġana mabarabarana eura-rakavani veġata bene iaġosi, ġomi bene raka-ġitami. ¹⁸ Ġai tarikakama ta maki Tito ġesi ġatuġu-iaġosiani. Mai tarikaka maiġa tu ekalesia doġorori mabarari na ġavaġa-raġeani, korana ġia na Vari Namona eġobata-iaġiani ma nuġana mabarana ġesi. ¹⁹ Ema mai tarikaka maiġa tu ekalesia doġorori mabarari na ġeġabiviriġiato, ġai bene kavama mai varevare moniri baġa ġwa-iaġorini nai ġetato. Mai ġauvei ġaveiani korana tu, tarimarima mabarari na Vereġauka beġene vaġa-raġe baregoa ġana, ema ġai ġaurani tarimarima baġana vaġa-kavari ġatoni maġurina baġana vaġa-foforia ġana. ²⁰ Ġai asi ġaurani, tarima na ġai beġene rori-torema ma beġene vaġa-rakavama. Moġesina naima mai veuravini ai ġevinito monina maiġa tu dabara namonai

gāgāuvei-iaḡiani. ²¹ Korana ḡai ḡema ura baregona tu, veigā roroḡotona baḡana veia, dia Barau ḡoiranai moḡo, senaḡi tarimarima maki ḡoirari ai.

²² Ma ḡita tarikakara ta maki ḡia ḡesi ḡatuḡu-iaḡosiani, ḡia bekavarini. Mai tarikaka maiḡa tu ḡai na ḡaḡitaiani, ḡia tu moḡoni eura-baregoni, Barau vetuḡunaḡina bene iaḡo-vini etoni. Ema ḡia tu moḡoni ma ḡena vetuḡamaḡikau ḡomi ḡemi ai maki. ²³ Tito maniḡa maki apostolo au kavana, ma ḡai tauma ruarua tu ḡomi vekaravami ai ḡāgāuvei-vegogoni. A mani ḡita tarikakara ruarua maniḡeri tu ekalesia doḡorori tata arari ai beḡe iaḡosi, ma ḡia tauri ruarua tu ḡeri ḡauvei ema veigāi Keriso ḡevaḡa-raḡe baregoani.

²⁴ Moḡesina naima, ḡemi veuravini vetoḡana korikori ema ḡai na ḡomi ḡavaḡa-raḡemini tauna korikori, ḡia ḡoirari ai boḡono vaḡa-fofori korikoria, be ekalesia doḡorori mabarari na beḡene ḡitaia ema beḡene vaḡa-moḡonimi.

9

¹ Au na aḡitaiani tu, asi korana ta moḡo ḡomi na Barau ḡena tarima veaḡari moni ḡovarevarevinirini guruḡari au na ma bakiraḡirini. ² Korana ḡomi ḡemi ura boḡono vaḡa-kavari veḡata ḡotato moḡa tu ribagu, be moḡa tu Makedonia tarimari ḡoirari ai maki ḡomi aveiavi-iaḡimito. Au na ḡia avaḡa-guruḡarito, akirato, ḡomi Akaia ai ḡotanuni tarimami tu, ḡoraḡani laḡanina na veḡata beiaḡoma mo toma ḡorovina-toreto boḡono vini ḡana. Ma ḡomi na tarimarima boḡono vaḡa-kavari nuḡa-vekwaraḡina ḡoveini guruḡana mani ḡeseḡaḡiato, benamo Makedonia

tarimari kotari maki ġeura-dikadikato, ġia maki beġene vevaġa-kava veġata ġetato. ³ A au na mai tarikakara maġeri atuġu-iaġosirini tauna korikori tu, beġene riba, ġai na ġavaġa-veiavimini guruġari tu dia guruġa koriri moġo. Be au aurani, ġomi ġemi varevare moniri tu boġono gogotoreri vauro boġono venari-taġo, au na ġia akiravararito ilailanai. ⁴ Asi namo Makedonia tarimari kotari au ġesi beġe rakakauni, benamo ġomi beġe ġitamini tu, dia ġai na ġaveiavi-iaġimini gabunai beġe ġoitaġomini, ġomi ġemi varevare moniri tu asi gogotore. Ġomi tu asi bakiraġimi, senaġi ġai tu beġe maiaka-korukorumani, korana ġai ġomi ġemi ai tu ġatuġamaġi-dadamaġi-baregoni nai. ⁵ Moġesina naima au batuġamaġi, mai tarikakara maġeri namona tu nanoġiri, be beġene iaġosiguine; be ġomi ġemi veuravini varevarena moniri, mo ġokiraġi-torerito moniri tu beġene kirami, ma boġono tore-vegogo guineri vauro, ġai boġono nari-taġoma. Benamo ġai baġana votu nai, ġemi veuravini varevarena moniri tu toretaġo. Monana bevaġa-foforiani ġomi ma ġemi veuravini ġesi ġia ġeri ġovinini, a dia nuġami asi iakuri ġesi ġovarevareni.

Vovoka bevaroni tarimana

⁶ Mai guruġa akiraġiani maġa tu boġono tuġamaġi-taġoa: Ġaniġani ġueri asi vovoka bevaroni tarimana tu, kwakwai maki ġaniġani asi vovoka bedoġarini. A ġaniġani ġueri ġutuma gorogoro bevaroni tarimana tu, kwakwai maki ġaniġani ġutuma lelevaġi bedoġarini. ⁷ Tarima ta nuġanai evaġa-moġoniani ilailanai bene vini.

A dia nuḡana ma daradarana ḡesi bene vini, o dia tarimarima ḡekirani beḡene tore veḡata ḡetoni naima beḡene vini. Korana nuḡana faka ema ma iakuna ḡesi evinini tarimana tu Barau na eura-viniani. ⁸ Ma Barau ḡena namo e varevare-bara lelevaḡina ḡomi iatami ai betorerini. Benamo monana ḡaro mabarari ai ḡemi ura dagarari mabarabarari boḡo ḡoitaḡorini, ema dia ḡoura-vinirini dagarari moḡo, senaḡi dagara kotari maki. Ema monana ḡauvei namori maki barego lelevaḡi boḡo veirini. ⁹ Buka Veaḡai ekirani kavana,

“Barau na ḡena varevare tu
asi-ḡeri e asi-ḡari tarimari
barego lelevaḡi evinirini,
ḡena vei-iobukaiobuka tu
betanu-vanaḡi vanaḡini.”

¹⁰ Barau na ḡaniḡani ḡueri vamoka vei tarimari evinirini beḡene varori ḡana, ema tarimarima ḡaniḡani evinirini beḡene ḡaniri ḡana. Mai Barau sebona mainana ḡemi ḡaniḡani ḡueri ḡovarorito moḡeri bevaḡa-vovoka tabutaburini, ema ḡemi veḡa namori ḡwaḡwari beḡe ḡutuma-gorogoroni.

¹¹ Ma dabara mabarari ai ḡomi bevaḡa-taḡamini, ma monana nuḡami sebonai e ma veuravinimi ḡesi varevare mabarari boḡo vinini. Benamo ḡai ḡemana boḡo tuḡurini varevareri tarimarima na beḡe ḡoitaḡorini nai, mabarari na Barau ma beḡe tanikiu-viniani. ¹² Korana mai ḡauvei ḡomi na ḡoveiani maiḡa tu, dia Barau ḡena tarimarima veaḡari na ḡeura-vinirini dagarari moḡo ḡovinirini, senaḡi mai ḡomi ḡemi varevare bakuri ai, tarimarima vovoka na Barau ḡetanikiu-vini bare-

goani. ¹³ Korana mai tarimarima ġovaġa-kavarini ġauveiri, mainana ġomi ġemi veiġa namori bevaġa-fofori ginikaurini. Ma tarimarima beġe ribani, ġomi na Vari Namona tu dia murumi korina na moġo ġokiraġiani, senaġi ġokorana-iaġiani maki. Ema ġomi ġemi farefare e moni maki ma veuravinimi ġesi ġia e tarimarima mabarari ġesi ġovare-barabararini beġe ġitarini. Maġeri veiġa namori loriri ai tarimarima na Barau beġe vonevone-raġeani. ¹⁴ Benamo ġia na ġomi beġe tuġamaġi-baregomini, ma iatami ai beġe ġauġauni. Moġesi beġe veini anina tu, Barau ġena namo e varevare barego lelevaġina ġomi iatami ai etanuni dainai. ¹⁵ Barau sitanikiu-vinia, korana ġia ġena varevare barego lelevaġina ġita evinirato bene.

10

Paulo na ġena ġauvei ġevaġa-rakavaia ġetato tarimari guruġari eveito

¹ Maitoma au Paulo tauġegu na nuġagu ma manauna e maranana ġesi ġomi anoġimini. Mai nuġa manau e marana tu Keriso ġenana ġeiaġomani dagarari. Ġomi fakami ai tarima kotari na tu maġesina ġeġofaġofa-iaġiguni, ġekirani, au ġomi ġoirami ai tu manau e agarini, a ġomi sevimi na araka-ġerevaġini, irau ai atanuni, ġomi tu guruġa gwaġiġiri e metori atore-vinimini, ġetoni. ² Au na ġomi anoġimini, mani ġofaġofa guruġari asi boġono ġabi-raġeri, be ġomi asi bana vaġa-guruġa gwaġiġimi au baiaġosini nai. Korana au baiaġosini nai tu, au atuġamaġini,

ġai ġeġofaġofa-iaġimani tarimari tu basi vaġa-guruġa gwaġiġi-vinirini. Maiġeri tarima na ġai ġeġofaġofa-iaġimani tu ġekirani, ġai tu roġo tanobara maġurinai ġatanuni tarimari ġeri veġai ġaiāġoni. ³ Oba, ġai tu moġoni roġo tanobarai ġatanuni, senaġi ġai tu dia mai tanobara tarimari ġevetarini kavana ġavetarini. ⁴ Ġai ġema vetari farefareri tu dia tarimarima ġimari na ġeveirini dagarari. Asiġina. Ġai ġema vetari farefareri tu kokore e seġuka baregori, Barau ġenana ġeiaġomani dagarari. Maiġeri na ġavetari-vinirini seġukari ema iaunegari baġa vaġa-rakavarini riba. ⁵ Ma maiġeri vetari farefareri na Barau ema ġena riba ġekoukou-ġaurini veġare-veġareri e veġari mabarari ġavaġa-rakavarini. Ema tarimarima ġeri tuġamaġi irauirauri mabarari ġakira-fitoġarini. Ma tarimarima ġakirarini, ġeri tuġamaġi tu Keriso moġo beġene korana-iaġia. ⁶ Ma ġomi mabarami na Keriso moġoni boġo korana-iaġi korikoriani, moġa murinai vauro ġai na mani ġeseġafore-foreni tarimari ġeri rakava voiri metori baġa vinirini riba.

⁷ Ġomi tarimarima tu tauġanina vetoġana ġereġana moġo ġoġitaiani. Bema tarima ta tauġena evekiraġini, ġia tu moġoni Keriso ġena tarima korikori nai tu, bene riba, ġai maki Keriso ġena tarimarima ġia kavana. ⁸ Au tu Vereġauka na maoro e seġuka eviniguto, ġomi ġemi maġuri e veġabidadama bana vaġa-ruġa gwaġiġiri ġana, a dia bana vaġa-rakavari ġana. Ma au mai ġauvei aveiani nuġanai, bavekokorokuni tu asi bemaiakaguni. ⁹ Au tu asi aurani ġomi iniġesi

boĝono tuĝamaĝi, au na ĝomi tu vevaĝa-gari fefari moĝo atore-vinimini. ¹⁰ Au moĝesi akirani, korana tarima kotari ĝekirani, “Paulo na fefa etorerini nai, guruĝa tu baregori e ma seĝukari etorerini, senaĝi ĝia tauĝena ema foforini ĝita ĝerai, ĝia ĝitaĝitana tu asi garina e ĝena guruĝa maki asi guguraĝiri, ema asi mamiraĝiri maki.” ¹¹ Maniĝesina ĝeguruĝani tarimari tu beĝene riba-maoro, ĝai irau gabu na fefa kamasi ĝatore-iaĝosini vetoĝari ema mami-raĝiri aiĝesi, ĝai baĝasi foforini tauĝanima korikoriri ai, ĝema veiĝa o ĝauvei seĝukari ema guruĝari maki moĝesi moĝo ilaila, fefai ĝomami-raĝirini kavana.

¹² Ĝai mani tauĝeri moĝo ĝevevaĝa-raĝeni tarimari ĝesi tu asi baĝa vevaĝa-vetovoni, ema ĝai ĝema ĝauvei maki ĝia na kara ĝeveiani ĝauveina ĝesi asi ilaila ĝauvei sebonai baĝa kiraĝiani. Asiĝina ĝinavaĝi. Maniĝeri tarima tu tauĝeri moĝo ma ĝevevaĝa-vetovoni, karori tari ĝeri riba e veiĝa ĝesi. Ema ĝia tu tauĝeri moĝo ta evariĝisini, tauĝena ĝena veiĝa karonna ta ĝenai evaĝa-ilailaiani. Ĝia maniĝesi ĝeveini tauna korikori, ĝia tu moĝoni asi iaunegari. ¹³ Senaĝi ĝai tu Barau na evinimato maorori e gaburi makari, moĝeri nuĝari ai moĝo baĝa vekokoroku-iaĝirini. Ma ĝomi mani ĝotanuni tanona maki Barau na ĝai evinimato tanona makana nuĝanai. ¹⁴ Barau na ĝai maoro evinimato, ĝomi mani ĝotanuni tanona maninai, Vari Namona baĝa vari-fuani e baĝa vevaĝa-riba-iaĝiani. Moĝesi naima maninai ĝaĝauveini vekokorokuna ĝaveini tu ĝamaoroni, korana ĝai tu ĝomi ĝemi ai ĝasi-raĝasito. Moĝa

lorinai ġomi mani ġotanuni maniġa tu, ġai ġema ġauvei tanona nuġanai, korana tu ġai na Keriso ġena Vari Namona maninai ġasi-ġwa-raġasiato. ¹⁵ Ģai tu Barau na evinimato tanori e maorori asi ġavanaġirini. Ema ġai tu dia tarima boruri na ġauvei ġeveiato vekokorokuri ġaveirini. Asiġina. Ģomi tu Keriso Varina Namona tu ġai na ġavaġa-ribamito. Ma ġai ġema tuġamaġi baregona tu, ġomi ġemi veġabidadama bebarego-iaġoni, benamo ġai ġema ġauvei ġomi vekaravami ai maki bebarego-lelevaġini. ¹⁶ Moġa murinana tu mani gabu maninana, tanobara kotari ġana ma baġa iaġoni, monai Vari Namona ma baġa ġobata-iaġiani. Korana ġai tu asi ġaurani, tarima tari na varau ġeġauvei-iaġirito gaburi, ġai na baġana vekokoroku-iaġiri.

¹⁷ Buka Veġa ekirani, “Bema tarima ta eurani bene vekokoroku nai tu, Vereġauka moġo bene veiavi-iaġia.” ¹⁸ Korana dia tauġeri ġevekiraġi-varaġe varaġeni tarimari Barau na evaġa-moġoniani. Asiġina. Vereġauka na evaġa-raġeani tarimana moġo, Barau na evaġa-moġoniani.

11

Paulo ema apostolo ġofaġofari

¹ Au ġegu ura sebona tu, au ġegu guruġa babori kota roġo boġoro seġaġiri e boġoro ġabi-raġeri. Mani ġemi veiġa ġoġabi-raġegu. ² Au ġegu ura barego vedaureana ġomi tu Keriso nuġanai moġo boġono tanu, ma Barau ġena ura baregona ġomi ġemi ai maki moġesi. Au tu moġa dainai ġomi ġemi

ai amamani, mai tu Barau na eḡabi-raḡeani mana. Au na ḡomi tu tau sebona moḡo ḡana akira-kaumito, mo tu Keriso. Moḡesi naima au na ḡomi anari-ginikaumini. Korana au ḡegu ura tu, Keriso ema ekalesia ḡeri veḡaraḡo ḡaronai, ḡomi tu noḡa ḡuiato ta futua ta ḡesi asi ekima-karato ḡuiatona kavana, namo vedaurea e vinuba, ḡaraḡori Keriso ḡoirana ḡana bana tuḡu-kavimi. ³ Senaḡi au tu agarini, korana mota na ḡena ḡofaḡofa iaunegari na Eva eḡofaiato, benamo Barau ḡena guruḡa asi ekorana-iaḡiato kavana, boḡo veini garina. Ḡomi maki ḡofaḡofa guruḡari na ḡemi tuḡamaḡi beḡe vei-veḡonurini, benamo Keriso ḡokorana-iaḡi korikoriani maḡurina na boḡo raka-veḡitani. ⁴ Au na ḡomi agari-vinimini anina tu maiḡa, bema tarima ta eiaḡosini, benamo ḡomi ḡemi ai Keriso boruna ta eḡobata-iaḡiani, dia ḡai na ḡaḡobata-iaḡiato Kerisona; o iauka boruna ta ma ḡoḡabia ḡetomini, dia ḡai na ḡomi iatami ai ḡimama ḡatore-kaurito, benamo ḡoḡoitaḡoato Iauka Veaḡana; o Vari Namona boruna ḡemi ḡeḡobata-iaḡiani, dia ḡai ḡemana ḡoseḡaḡiato ma ḡoḡabi-raḡeato Vari Namona neganai, ḡomi na moḡeri tarima tu ḡoseḡaḡirini, ma ḡeri guruḡai ḡoḡabi-raḡerini moḡo.

⁵ Senaḡi au atuḡamaḡini, mani ḡevkiraḡini apostolo irauri veḡata barego lelevaḡiri ḡetoni tarimari na, au tu asi ḡevanaḡiguto. ⁶ Aba, au guruḡa-ḡitaḡita dabarana tu asi aribaiato, senaḡi riba au ḡegu ai tu etanuni. Ma maiḡa tu dabara mabarari nuḡari ai ḡemi ai ḡavaḡa-fofori ginikaurito.

⁷ Ḡomi ma ribami, au na ḡomi ḡemi ai Barau

ġena Vari Namona aġobata-iaġiato tu asi voina, be mo ġauvei voina ġomi na tu asi ġoviniguto. Ma mo maġuri aveiato tu, au tauġegu avetore-varigoto, ġomi bana tore-varaġemi uranai. Ma ġomi ġotuġamaġini, mo veiġa au na aveiato tu avei-rakavato, ei? ⁸ Ġomi Vari Namona avaġa-ribamito-ġoi ġauveina voina tu, ekalesia doġorori tari na ġeviniguto-ġoi, noġa moġo alemarito-ġoi. ⁹ Ma au ġomi ġesi tatanuto-ġoi nuġanai, dagara kotari aurato-ġoi nai, au na ġomi tu asi avaġa-doġe ganiganimito-ġoi. Korana tu tarikaka tari, Makedonia na ġeiaġomato tarimari, ġia na auravinirini dagarari ġema-viniguto. Au tu ġomi vaġa-doġe-ganiganimi maġurina ta asi aveiato. Moġesi moġo bavei-iaġoni, asi bavaġa-doġe ganiganimini. ¹⁰ Keriso ġena guruġa moġonina tu aribaiato, ma nuġagu ai etanuni. Moġesi naima au baveiavini nai tu, mai Akaia tanona nuġanai etanuni tarimana ta asi bekira-ġoiguni riba. ¹¹ Au na mai veiġa aveiani tu, ġomi asi aura-vinimini nai ba? Moġoni, Barau ma ribana au na ġomi tu auravini-baregomini.

¹² Ma ġomi na au moni e farefare na asi boġono vaġa-kavagu atoni veiġana tu, roġo bavei-iaġoani-ġoi. Mai veiġa aveiani korana tu, mani apostolo ġofaġofari maniġeri beġene fofori-ginikau ġana. Mai tu noġa ġia kwakuri ai ġeruġa-taġoni tanona gaburena akwaiani, beġene fana-kafua, benamo beġene keto-ġura, ma monana ġomi boġono riba-korikori, ġia tu moġoni dia ġai ġesi ġauvei sebona ġaveiani. Korana ġia na kara ġeveiani tu ġeveiavi-iaġiani, ġeri ura ġomi na boġono vaġa-

moġoniri, boġono kira, ġia tu moġoni ġai ġesi ġauvei sebona moġo ġaveiani boġonosì ġana. ¹³ Maniġeri tarima tu apostolo ġofaġofari, ġauvei ġofaġofari ġeveirini. Ġia maniġeri tu tauġeri moġo ġevekiraiġini, Keriso ġena apostolo ġetoni, senaġi mani tu ġeġofaġofani, ġia tu dia Keriso ġena apostolo korikoriri. ¹⁴ Mani veġa maninana au nuġagu tu asi efarevaġini, korana Satani tauġena maki vetoġana ekefoani, noġa Barau ġena mama aneruna noġa moġo eveini, benamo tarimarima eġofarini. ¹⁵ Moġesina naima Satani ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari maki tauġeri moġo tarimarima ġoirari ai beġe vekiraġini, ġia tu Barau ġena vetuġunaġi tarimari. Ġia tu Barau na vau ġeri veġa voiri bevinirini.

Paulo na ġena apostolo ġauveina ġaramanai midigumidigu barego eġabiato-ġoi

¹⁶ Mo guruġa ma akiraġi-ġoiani. Tarima ta asi bene kira au tu babo. Senaġi bema ġomi na au boġo kira-baboguni nai tu, babo tarimari ġoġabi-raġerini e ġoseġaġi-vinirini kavana, au maki boġono ġabi-raġegu e boġono seġaġi-vinigu, be au maki kota bana vekokoroku. ¹⁷ Mai kara akiraġiani tu, dia Vereġauka na maoro eviniguni nai, maġesi ġena guruġa na aiaġoni. Asiġina. Mai tu naveiavi uranai, babo tarimari ġeri veġa na aiaġoni. ¹⁸ Korana tarima ġutuma tu tanobara maġurinai ġetanuni tarimari ġeri vekokoroku na ġeiaġoni. Moġesi naima au maki haveiavini. ¹⁹ Ġomi na mani babo tarimari ġeri vevaġa-riba ġoġabi-raġerini e ġoseġaġirini,

korana ġomi tauġemi moġo ġoveġita-tarini, benamo ġokirani, “Ġomi tu moġoni ma iaunegami,” ġotoni. ²⁰ Moġoni, ġomi tu tarima ta ġomi ġemi ai eiaġosini, benamo ġena tuġu-rakaorakao tarimami ai evaġa-iaġomini, o ġemi-ġami everariverari vaġirini, o kara eura-vinirini dagarari tu ġomi ġemina eġabini moġo, e tauġena moġo evetore-varaġe varaġeni, ema ġoirami eforobubuġaurini, mo tu ġena veiġa na e guruġa na, tarimana tu ġoġabi-raġeani ema ġoseġaġiani maki. ²¹ Au tu nakira emaiakaguni, korana ġai nuġama tu asi gwaġiġi, be maiġeri veiġa ġomi ġemi ai tu asi ġaveirito-ġoi.

Bema tarima ta ġia na eveirito veiġari eveiaviaġiani nai tu, au maki au na aveirito veiġari havekokoroku-iaġiani riba. Au maiġesi aguruġani tu, babo ġeri guruġa na aiaġoni. ²² Ġia tu Heberu tarimari ġetoni, ei? Au maki Heberu tarimagu. Ġia Isaraela besena ġetoni, ei? Au maki Isaraela besena. Ġia Aberahamo tubuna ġatana ġetoni, ei? Au maki Aberahamo tubuna ġatana. ²³ Ġia Keriso ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari ġetoni, ei? Au na Keriso vetuġunaġina tu nuġagu e tauġanigu mabarabarana ġesi Keriso vetuġunaġina aiaġo-viniani. Au tu ababoni, maiġeri guruġa akiraġirini, senaġi ġomi na roġo ġolaunaġinaġiguni naima maiġesi aguruġani. Au tu avekwarāi-lelevaġito, a ġia tu asiġi; ġaro vovoka ġediburaguto, ġekwari-rakava rakavaguto, ema ġaro ġutuma dori amaseto-ġoi. ²⁴ Iuda tarimari na vaġa-40 ġevekwari-iaġiani varona na tauġanigu ai vaġa-39 veġata ġekwariato. ²⁵ Vaġa-toitoi

oro kwarina na ġeribiguto, vaġa-sebona fore na ġetakiguto, vaġa-toitot davara nuġanai au araġeto boutina eġwa-kirakiraiato, be dori amaseto, ma ġaro ta tu davarai boġi vinubana ta e ġaro vinubana ta arei-iaġiato tuba ta iatanai. ²⁶ Au tu gabu sebonai moġo asi atanuni, vanaġivanaġi gabu boruri na arakanāġi-rakanāġini, Keriso Varina Namona avari-fiuani. Ġaro tari ai tu ġarukai dori areini, ma ġaro tari ai tu seġafore tarimari na vefakari ai araka-ġurani, ma ġaro tari ai tu ġegu tanobara tarimari korikori na dori ġevaġiguni e ġevaġa-rakavaguni, ġaro tari irau bese tarimari na dori ġevaġiguni; ma ġaro tari vanuġa barari ai meto barego araka-ġoitaġorini, ma ġaro tari tu tano fakana nuġanai meto barego aġoitaġoni, ma ġaro tari tu davara nuġari ai dori amaseni; ma ġaro tari tu ġevetarikaka-ġofaġofani tarimari na ġevaġa-rakavagu ġetoni. ²⁷ Ġauvei metori aveini e avekwarāġi-rakavani, boġi ġutuma asi agenani; avito-maseni, ananu-maseni; ġaro vovoka tu ġaniġani aruġarini, korana aġani-veaġani bene, ma ġaro tari asi ġegu dabuġa, kefigu kori moġo, be enaġureguni. ²⁸ Ma maiġeri dagara ġutuma ma bakiraġirini riba; senaġi iniġa moġo naki-raġia: Ġaro vanaġivanaġi rubu mabarari gabu tatai ġetanuni anuġa-vekwarāġi iaġi-baregorini. ²⁹ Ekalesia ta Iauka rekenai emoirani nai tu, au maki ġia ġesi amoira-sebonani. Ma ekalesia ta tarima ta na eġori-veġonuani, benamo rakava eveini nai, au tu abaru-rakavani.

³⁰ Bema au asi ġegu dabara ta, ma navekoko-roku batoni nai, au tu ġegu moira ġevaġa-ġorarini

gaburi moġeri moġo bavaġa-veiavirini. ³¹ Ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana Barau ma ribana au tu asi aġofaġofani. Barau bitana vaġaraġea mo vanaġivanaġi. ³² Damaseko ai atanutoġoi nai tu, Kini Areta ġena gavana na vetari tari-mari ekirarito, vanuġa barana maġuna mabarana beġene nari-ġaua, au beġene ġabi-tarigu ġana. ³³ Senaġi au tu tarikaka tari na boseġa baregonai ġevaġa-tanu-ġuraguto, benamo vanuġa maġuna windoana na varoseina ġetuġu-riġoguto, benamo mo gavana ġimana na araga-maġurito.

12

Paulo ġena mata-vanaġi

¹ Vekokoroku ai tu kara namona ta asi badoġariani, senaġi haveiavini roġo. Mata-vanaġi ai Vereġauka na evaġa-foforirito dagarari aġitarito ema aseġaġirito guruġari roġo nakiraġiri. ² Au tarima ta Keriso nuġanai ma ribagu; ġia tu Barau na eġabi-varaġeato guba vaġa-toitoina ġana. Mo veġa eġorato negana na beiaġoma mo initoma tu laġani gabanana vasivasi (14). Mo tau guba vaġa-toitoina ġana tu iaukana roġo tauġanina nuġanai, o iaukana tauġanina na eveġitato, ma iaukana ġereġana moġo eġabi-varaġeato, moġa tu au asi ribagu, a Barau ġereġana moġo ma ribana. ³ Mo tarima au tu ma ribagu. A mo tarima tu iaukana roġo tauġanina nuġanai o iaukana tauġanina na eraka-veġitato vau mo maġuri eġorato, moġa au tu asi ribagu, senaġi Barau ġereġana moġa ma ribana. ⁴ Mai tarima akiraġiani maiġa tu, paradaiso ġana

eḡabi-varaḡeato. Benamo monai dagara tari ḡita na asi ilaila bita kiraḡi-fofori ginikaurini, ema dagara ta ḡesi maki asi bita vaḡa-vetovorini dagarari, Vereḡauka na ekiraḡirito, eseḡaḡirito. Moḡeri dagara tu tarima ta na asi ilaila bekiraḡi-foforirini dagarari. ⁵ Au na tu moḡesina tarimana ḡereḡana moḡo bavaḡa-veiaviani. A au tauḡegu tu asi havekokorokuni, au tu ḡegu moiramoira gaburi moḡeri haveiavi-iaḡirini, (korana tu moḡeri dairi ai tarima na asi ḡevaḡa-raḡeguni). ⁶ Au navekokoroku barasi maki, au tu dia babo ḡeri veiḡa na bara iaḡo, korana au tu guruḡa moḡoniri moḡo bara kiraḡiri bene. Senaḡi au tu asi veḡata aurani moḡeri bana kiraḡi-rosiri, korana asi ḡegu ura moḡeri dairi ai, au tarimarima na beḡene tuḡamaḡi-varaḡe varaḡegu. A au aurani tu, kara aveiani maiḡa, tarimarima na beḡene ḡitaia vauro beḡene riba-maoro, au tu tarima kamasigu.

⁷ Au tu Vereḡauka na dagara iaru-korokorori evaḡa-foforirito, benamo aḡitarito e aseḡaḡirito, senaḡi moḡeri bakuri ai au tauḡegu havekiraḡi-varaḡe varaḡeni garinai tu, Barau na midigu-midigu ta au tauḡanigu ai etore-toḡaiato. Moḡa tu noḡa gini masikona ta au viriḡogu nuḡanai etanuni. Mo gini masikona moḡa tu iauka rakavana ta. Ḡia tu Satani ḡena vetuḡunaḡi eiaḡo-vinini iaukana, au bene vaḡa-midigu midigugu, benamo au asi bana vekiraḡi-varaḡe varaḡe ḡana au ḡegu ai etanuni. ⁸ Vereḡauka tu vaḡa-toitoina veḡata anoḡiato, mai Satani ḡena vetuḡunaḡi-iaḡovini iaukana au ḡeguna bene koki-vaḡia ḡana.

9 Senaġina Vereġauka na maiġesina ekiraguto, “Au ġegu namo e varevare-barana ġereġana moġo dagara baregona ġoi na oura-viniani, korana au ġegu seġuka tu moiramaira tarimana ġenana vauro efofori-korikorini.” Moġesina naima au na tu ġegu moiramaira gaburi moġeri moġo haveiavi-iaġirini, Keriso ġena seġuka au ġegu ai bene tanu ġana. 10 Moġesi naima Keriso bakunai ġegu ġauvei nuġanai amoiramoirani, o tarima na guruġa e veiġa rakavari ġegu ai ġeveirini, o avekwaragi ni, o ġevaġa-midigu midiguguni nai, o ġegu dabara doko ġarori ai, au tu aiakuni averereni moġo, korana amoirani negari ai tu, kokore barego vedaureana ma aġoitagi.

Paulo ġena ura sebna tu Korinto ekalesiana doġorona bene vaġa-kavaia

11 Au tu tauġegu babo ai havevaġa-iaġo, maiġesi aguruġani, senaġi mai dia au tauġegu nuġagu siga moġo maiġesi aveini, au ġomi na ġotuġu-naġinaġiguni naima, babo ai avevaġa-iaġoni. Au tu ġomi na namogu boġoro kiragi, senaġi ġomi na au tu ġokure-toġaguni. Aba, au tu moġoni asi aragu, senaġi mani ġemi “apostolo iaru-korokorori” na au tu asi beġe vanaġiguni. 12 Apostolo korikoriri vetoġari tu vevaġa-gwaġiġi ai, vetoġa boruri ai, nuġa-farevaġi veġari ai, ema seġuka veġari boruri ai ġevaġa-foforirito ġomi ġoirami ai, be ġoġitarito maniġeri. 13 Ġomi tu kamara veġai au na ġomi asi atuġamaġikau-baregomini, ekalesia doġorori kotari atuġamaġikau-baregorini kavana, ei? Asi

veigā tai. Asiġina. Au na ġomi tu moġoni, ġomi ġesi tatanuto-ġoi, monai moġo asi aurato-ġoi, au uragu ai boġono vekwaraġi. Benamo moġa moġo. Ma bema mai veigā maiġa ġomi na ġoġitaiani asi namo nai tu, benamo anoġimini, ġegu mai vei-rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia.

¹⁴ Au toma tu bavei-kavi, naiāġosi atoni. Mai ma baiāġosini maiġa tu ġomi rakaġitami avaġa-toitoiani maiġa. Mai ma baiāġosini mainai maki, asi ma bavaġa-vekwaraġimini, korana au tu dia ġomi ġemi farefare e moni urari na baiāġosini, asiġina, au tu ġomi moġo urami na baiāġosini. Au na ġomi maiġesina aveimini tauna korikori tu maiġa, dia natu na tama sina ġeri farefare e moni etore-ġerevaġirini. Asiġina. Tama sina na naturi ġeri farefare e moni ġetore-ġerevaġirini.

¹⁵ Moġesina naima au baiāġosini nai, ma iakugu ġesi, kara ġegu ai maiġeri mabarari ġomi bavini-mini, ema au maki nuġagu mabarana ġesi bavini-mini, ġomi bana vaġa-kavami ġana. Bema au na ġomi tu auravini-baregomini, karase nai ġomi na au tu asi ġouravini-baregoguni?

¹⁶ Kotari na maki ġevaġa-moġoniguni, au ġomi tu asi avaġa-vekwariġimito-ġoi, senaġi maiġesi ma ġekiraguni. Au tu iaunega rakavarakava, be au na ġomi ġemi ai moni tu ġofaġofa dabarari tari na aġabirito-ġoi ġetoni. ¹⁷ Be mo tarima tari ġomi ġemi ai atuġu-iaġosirito, moġeri tu akirarito, ġomi ġemi ai au ġegu moni maki beġene gogo atato ba?

¹⁸ Au na Tito anoġiato, ġomi beneasi raka-ġitami atato nai tu, ġita tarikakara ta maki atuġuato, be Tito ekavaiato, ġeiaġosito. Ma Tito eiaġosito nai

tu, ġomi ġemi moni easi ġofaġofa-iaġirito, ei? Tito ema au tu iauka sebona nuġanai moġo ġaġauveini, ema dabara sebona na moġo ġaraka-iaġoni.

¹⁹ Ba ġomi vanaġivanaġi ġotuġa-maġini, ġai tu bakuma ġabiġauri guruġari ġomi ġemi ai ġakiraġini ġotoni, ei? Moġoni, ġai tu Keriso nuġanai ema ġai kara ġakiraġirini tu Barau ġoiranai ġaguruġani. Au na aura-vinimini tarimami, ġoseġaġi, ġai na mai kara ġaveirini dagarari mabarari maiġeri tu ġomi boġono kokore uranai ġaveirini. ²⁰ Au tu agarini, korana au basi-raġasini nai, ġomi tu dia au na aura-vinirini veiġari ġovei-tanurini basi-ġoitaġomini, benamo ġomi na ġoura-viniani veiġana au ġegu ai asi boġo doġariani garina. Au agarini, ġomi tu roġo ġovevaneni, ġomamani, ġovebaru-vini rakava-rakavani, ġomata-ġaniġanini, karomi guruġa asi namori ġovinirini, ġoverori-toreni, ġoveiavini, nuġami e ġemi tuġamaġi dia gabu sebonai, senaġi irauirau. ²¹ Ma au agarini, au basi-votuni nai tu, au ġegu Barau na au bevaġa-maiakaguni ġomi ġoirami ai, benamo matagu gorari beġe riġoni, korana ġevei-rakavato tarimari tu asi ġevetuġamaġi-kureto veiġa rakavari ġerina, kima maġurina na ema mata-boraġa veiġari na. Maiġeri veiġa ġerina ġia ġevemiro-fatafatani.

13

Vekira-toreġau magona

¹ Mai tu vaġa-toitoina au ġomi ġemi ai mai aiaġosini. Ma Buka Veaġai ekirani kavana, “Tarima ruarua o toitoi na beġe vaġa-moġonirini

guruḡari tu moḡoni korikori.” ² Au vaḡa-ruaruana ḡomi asi-raka-ḡitamito nai tu, ḡevei-rakavani tarimari e tarima kotari maki au na akira-toreḡaurito, au na kara haveiani au baiḡosini nai. Ma maitoma tu au manaḡai roḡo mai-ḡegu nuḡanai, ma avaḡa-guruḡamito kavana ma akira-toreḡaurini. Bema au ma baiḡosi-ḡenoḡoini nai, deikara roḡo rakava veiḡari evei-tanuni tarimana tu, gwaina asi-basi-ḡabiani, ḡena vei-rakava voina metona baviniyani. ³ Korana ḡomi ḡemi ura tu boḡono vaḡa-moḡonia veḡata, Keriso tu moḡoni au ḡeguna eguruḡani ba asiḡina. Ḡoseḡaḡi, Keriso ḡomi ḡemi ai tu asi emoirani, asiḡi. Ḡia kara ḡomi fakami ai neveia betoni seḡukana tu barego lelevaḡi. ⁴ Aba, Keriso, mo tu tauḡanina ḡena moiramaira lorinai, sa-tauro tuḡunai ḡeikoko-kauato, benamo emaseto, senaḡi ḡia initoma tu Barau ḡena seḡukai emaḡuri-tanuni. Iesu Keriso nuḡanai ḡai maki tauḡani ai tu moiramaira Iesu kavana, senaḡi Barau ḡena seḡukai ḡamaḡuri-tanuni Keriso ḡesi. Ema ḡomi ḡemi ai ḡai na kara baḡa veiani tu mai Barau ḡena seḡukai.

⁵ Ḡomi tauḡemi nuḡami ema ḡemi maḡuri boḡono ragaḡi-ginikauri, ḡomi tu moḡoni ḡoveḡabidadamani ba asiḡina. Ḡomi tauḡemi ḡemi maḡuri na ema ḡemi veiḡa na boḡono vevaḡa-fofori korikori! Ba ḡomi tauḡemi tu asi ḡoriba-maaroni, Keriso Iesu tu ḡomi nuḡami ai etanuni ba? Bema moḡoni tauḡemi ḡovetovo-naḡini, benamo ḡoribani, Keriso tu dia ḡomi nuḡami ai, monai vauro ḡomi tu moḡoni asi ḡoveḡabi-

dadama-korikorini. ⁶ Au moĝoni aribani, ĝomi tauĝemi na ĝai boĝo riba-maoromani, ĝai tu moĝoni Keriso vetuĝunaĝina ĝaiago-vinini, a dia Barau na asi evaĝa-moĝonimato tarimama. ⁷ Ma ĝai ĝema ĝauĝau ai Barau ĝanoĝiani, ĝakirani, ĝomi bene vaĝa-kavami, be veiĝa rakavana ta asi boĝono veia. Ĝai tu dia ĝaĝuriĝurini, ĝakirani, tarimarima na ĝai vetovo-naĝi ai ĝakokoreto, moĝa beĝene ĝitaia ĝatoni. Asiĝina. Au ĝegu ura ĝomi tu vei-iobukaiobuka tarimami ai boĝono iaĝo. A tarima-rima beĝe kirani, ĝai tu ĝaketoto beĝe toni, moĝa ĝai na tu asi ĝatuĝa-maĝiani. ⁸ Korana tu ĝai na guruĝa moĝonina kouĝauna veiĝana ta tu asi ilaila baĝa veiani, a ĝai na tu guruĝa moĝonina moĝo baĝa vaĝa-foforiani. ⁹ Ĝai ĝamoirani nuĝanai, ĝomi ĝokokoreni tu, ĝai ĝema iaku ebaregoni. Ema ĝai ĝema ĝauĝau baregona ĝaveiani tu, ĝomi boĝono kokore-korikori ĝemi veĝabidadamai. ¹⁰ Moĝesina naima mai fefai maiĝeri guruĝa atore-vinimini, au mainai roĝo maiĝegu nuĝanai. Korana au asi aurani, au banasi-raĝasi nai tu, ĝomi bana vaĝa-guruĝa gwaĝiĝimi. Korana Vereĝauka na au mai maoro baregona eviniguto tu, ĝomi ĝemi veĝabidadama bana vaĝa-kokoreri, a dia bana vaĝa-rakavari ĝana.

Veĝabituĝu dokona

¹¹ Tarikakagu, ĝegu guruĝa magona tu maiĝa, boĝono gena. Tuĝamaĝi barana ĝoirami ai boĝono torea tu, boĝono namo-vedaurea, ĝegu guruĝa mabarari boĝono korana-iaĝiri. Nuĝami beĝene gwaĝiĝi, mabarabarami tuĝamaĝi sebona moĝo

boḡono ḡabia, maino ai boḡono tanu, ema veuravini e maino Barauna ḡomi sevisevimi ai bene tanu.

¹² Karomi tata vetarikaka verauna na boḡono vaḡa-namori.

¹³ Veaḡa o ekalesia tarimari mabarari na ḡeri vevaḡa-namo ḡemi ai ḡetuḡu-iaḡosiani.

¹⁴ Vereḡauka Iesu Keriso ḡena namo e varevarebara ema Barau ḡena veuravini ema Iauka Veaḡa ḡena vekako namona, ḡomi mabara-barami iatami ai bene tanu.

GINITAŪO VARIŪUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini
Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1